

[Kai Moltke.]

tilvejebringe billigst muligt gode beboelseshuse med eller uden butiks-, kontor- eller værkstedslokaler og hovedsagelig eller udelukkende med lejligheder, der svarer til behovet hos den mindrebemidlede og den mindstbemidlede del af befolkningen“.

Ja men her står pinedød ikke noget om, at man i de sociale boligselskaber skal tilvejebringe en vurdering af brugsværdi, og at disse dårligt stillede folk i samfundet nu pludselig skal underkastes en markedsleje over en kortere eller længere periode. Det er jo ikke nogen bagatel, det er et socialt princip, der her brydes, det er jo farvel til alt, hvad vi tidligere forstod ved grundprincipperne i socialt boligbyggeri.

Der er et andet spørgsmål, som sikkert i den nuværende situation er mere aktuelt. For det, som gør, at lejernes økonomiske indflydelse jo har været voksende, har jo været de voksende indskud rundt omkring i boligforeningerne. Det er jo indskuddene, som er det egentlige grundlag ved opbygningen af husene, bortset fra den almindelige prioritering og statsgarantier.

Og når man nu snakker så meget om ejerlejligheder og kærligheden til parcelhuse, så har vi kærlighed til, at forskellig slags kapital ikke skal vurderes over hver sin læst, men at et indskud på en 6.000-7.000 kr., indbetalt for at skaffe sig en konstant leje på sine gamle dage, i det mindste må tælle lige så meget med som penge indskudt på anden måde gennem de selskaber, som bygger, og gennem de statslige foranstaltninger, der giver garantien for byggeriet.

I statutterne står jo endvidere, når man nu tager det hele i en pulje:

„En afdeling er økonomisk uafhængig af andre afdelinger. Den hæfter således ikke for andre afdelingers forpligtelser. Ej heller hæfter en afdeling for selskabets gæld.“

I alle tilfælde, før vi går videre, og før dette problem er løst, må vi jo have en total omkalfatring både af de sociale boligselskabers statutter og af den gældende boliglovgivning, som bygger på disse grundprincipper landet over.

Som jeg sagde før, bliver dette her jo alt sammen ting, som vi vender tilbage til.

Princippernes forlig er jo kun det spinkle skelet, som vi nu skal sætte kød på, og jeg vil ikke stille mig på det standpunkt, at jeg ikke vil medvirke til at gennemgå disse ting og disse principper. Jeg tror tværtimod, at der bør stå en kamp om hver enkelt detalje i denne lovgivning, og først og fremmest bør de værste gifttænder, som er føjet ind i disse principerklæringer, i alle tilfælde gøres ufarlige. Men jeg tror ikke helt, at principforliget har løst nogen af de grundlæggende ting, som vi har inden for dette område.

Selvfølgelig er der sket fremskridt. Vi er f. eks. i modsætning til de tidligere års almindelige procentforhøjelse af lejen, efter hvad år huset er bygget i, nået frem til at tale om en vis kvalitet, standard, beliggenhed og alt det andet, og man behøver såmænd kun at slå op i lejedebatten sidste gang, hvor vi brugte årstallene som regulatorer, så vil man se, at dette dengang alene var SF's standpunkt. Vi har fået vurderingen, men bare på et forkert grundlag, for en rigtig vurdering, en rigtig klassificering, kunne man have fået, hvis man havde haft perspektiv nok til at lægge et fast omkostningsniveau for det fremtidige nybyggeri. Så havde vi haft noget at regulere efter, noget fast, men i stedet for havner vi i markedsværdien, for hvad betyder markedsværdi under boligknaphed? Det betyder åger med hensyn til lejen, også selv om det foregår i små portioner.

Vi har fået andre forbedringer. Med hensyn til det gamle begreb om husstanden og børnene har man måttet give efter over for saglig kritik. Det er ikke alene dem under 16 eller under 18 år, som det gælder nu; det er i lige så høj grad folk, som er under uddannelse, som er lærlinge, som er studerende, som er handicappede. Vi er undervejs med at revidere selve dette begreb med den gamle, stive husstandsindtægt.

Og vi har en skitse til et nyt boligtilskudsforslag efter nye principper, men det er jo ingen hemmelighed, at ingen detaljer i dette forslag hidtil er blevet løst. Her afhænger vort standpunkt selvfølgelig både af, hvordan man formulerer husstands-begrebet, og af, i hvor høj grad noget sådant også giver den mindre bemidlede befolkning praktiske muligheder for at rykke ind i sunde, nye og moderne omgivel-